

ความคุ้มค่าทางการเงินเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มอนามัย อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย
A Financial Viability for Increasing the Added Value of Hygienic Boiled Bamboo
Shoot Products of Tha Li District, Loei Province

จิราวดี กายาน* วรินทร์ธร โตพันธ์ และวิไลพร ยาชามป้อม
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

Jirawadee Kumyan*, Warinton Tophan and Wilaiporn Yakampom
Faculty of Management Sciences, Loei Rajabhat University

Received: April 2, 2024

Revised: September 5, 2024

Accepted: September 11, 2024

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนสำหรับผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มอนามัย 2) เพื่อประเมินความคุ้มค่าทางการเงินในกระบวนการผลิตหน่อไม้ต้มอนามัยในระยะยาว โดยการสัมภาษณ์แบบเชิงโครงสร้างเจาะจงกลุ่มประชากรหลักที่เป็นผู้ผลิตหน่อไม้ต้มสุกในอำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย จำนวน 80 คน ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนเมษายน 2565 ถึงเดือนเมษายน 2566 ผลการศึกษาสรุปได้ว่า 1) การผลิตผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มอนามัย ด้านต้นทุนการผลิตรวมต่อปีเท่ากับ 265,800 บาท และด้านผลตอบแทน มีรายได้จากการจำหน่ายรวม 500,000 บาทต่อปี มีกำไรสุทธิต่อปี เท่ากับ 234,200 บาท และอัตรากำไรสุทธิต่อต้นทุนการผลิต เท่ากับ 88.11% 2) ด้านการประเมินความคุ้มค่าทางการเงินในกระบวนการผลิตหน่อไม้ต้มอนามัย ในระยะเวลา 5 ปี ด้วยอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4.44% พบว่า โครงการผลิตผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มอนามัยมีการคืนทุนในปีที่ 0.13 หรือ 2 เดือน มูลค่าปัจจุบันสุทธิ 999,853,85 บาท จุดคุ้มทุน 1,236.09 ไร่ นอกจากนี้ อัตราผลตอบแทนภายใน เท่ากับ 781% แสดงให้เห็นว่าโครงการมีความคุ้มค่าในการลงทุน และหากต้องการเพิ่มความคุ้มค่าของการลงทุนมากขึ้น ควรให้ความสำคัญต่อการลดต้นทุนในแต่ละขั้นตอนของการผลิต การศึกษาการเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มครั้งนี้ ทำให้ประชาชนในพื้นที่มีอาชีพและมีรายได้ให้ครอบครัวเพิ่มขึ้น ชุมชนมีชีวิตที่ดี พอเพียง และอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างมีความสุข แสดงให้เห็นว่าผลิตภัณฑ์นี้สามารถสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนอำเภอท่าลี่ได้อย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: หน่อไม้ต้มอนามัย การเพิ่มมูลค่า ความคุ้มค่าทางการเงิน อำเภอท่าลี่

Abstract

The objectives of this study were 1) to analyze the costs and returns of hygienic boiled bamboo shoot products and 2) to evaluate the financial viability of the long-term production of hygienic boiled bamboo shoots. This study employed structured interviews by targeting the main population of boiled bamboo shoot producers in Tha Li District, Loei Province, totaling 80 people. The period of data collection was between April 2022 to April 2023. The study results concluded that

*จิราวดี กายาน (Corresponding Author)

e-mail: jirawadee.kum@lru.ac.th

1) the production of hygienic boiled bamboo shoot products had the total costs per year of 265,800 baht. In addition, the total returns specified sales income of 500,000 baht per year, an annual net profit of 234,200 baht, and a net profit to production cost ratio of 88.11%, 2) In terms of evaluating the financial viability of the production process of hygienic bamboo shoots over a period of 5 years with an interest rate of 4.44%, it was found that the project of hygienic boiled bamboo shoot products had payback period in 0.13 years or 2 months, a net present value of 999,853,85 baht, and break-even point of 1,236.09 pieces of items. In addition, the internal rate of return was 781%, indicating that the project was worth the investment. To increase the value of the investment, emphasis should be placed on reducing costs at each stage of production. Adding value to pasteurized boiled bamboo shoot products enabled the villagers to have careers and increases income for their families. The community also lived a good, self-sufficient life and lived happily in harmony with nature. It showed that this product can create sustainable income for people in the Tha Li District community.

Keywords: Hygienic Boiled Bamboo Shoot, Value Addition, Financial Viability, Tha Li District

บทนำ

ไม้ไผ่เป็นพืชที่มีถิ่นกำเนิดในประเทศไทยและมีความหลากหลายทางพันธุกรรมสูงมาก ปัจจุบันนี้มีการใช้ไม้ไผ่ให้มีประโยชน์กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยมีการใช้ในชีวิตประจำวันเป็นเครื่องมือและเครื่องใช้ต่าง ๆ นอกจากนี้ผลผลิตจากไม้ไผ่ยังมีคุณสมบัติในการใช้เป็นอาหาร เช่น หน่อไม้ที่เป็นอาหารที่มีรสชาติดี และราคาถูกเป็นอาหารที่สำคัญของชาวชนบท มีการใช้ไม้ไผ่ในการสร้างมูลค่าจากการขายหน่อไม้ และการนำมาใช้ในการผลิตไม้ตะเกียบ ไม้เผาข้าวหลาม ไม้ค้ำในแข่งไม้ไผ่ การแปรรูปไม้ไผ่เป็นวัสดุก่อสร้าง ปุ๋ย ขาไปไม้ เชื้อเพลิง เสื้อผ้า เครื่องสำอาง เป็นต้น (สุภาวดี สังข์วรรณ, 2563)

จากข้อมูลพื้นฐาน (สำนักงานเกษตรอำเภอท่าลี่, 2565) พบว่า พื้นที่ต่าง ๆ ในอำเภอท่าลี่มีการใช้ประโยชน์จากไม้ไผ่โดยส่วนใหญ่เป็นไม้ไผ่ที่เกิดตามธรรมชาติจากพื้นที่ป่าชุมชน ซึ่งมีอยู่ 17 พื้นที่ กระจายอยู่ใน 6 อำเภอ โดยไม้ไผ่เป็นพืชที่ปลูกง่าย โตเร็ว และสามารถนำทุกส่วนมาใช้ประโยชน์ได้ประกอบกับประชาชนส่วนใหญ่ในอำเภอท่าลี่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และมีความรู้ความชำนาญในการทำการเกษตร เนื่องจากสภาพภูมิประเทศเป็นป่า และภูเขา สภาพดินเหมาะแก่การทำการเกษตรกรรม เช่น การเพาะพันธุ์กล้าไม้ ไผ่ หน่อไม้ มีรายได้จากการทำการเกษตร และมีรายได้เสริมบางส่วนมาจากการหาของป่าในป่าชุมชน โดยของป่าที่ประชาชนนิยมเก็บหาพื้นที่ของอำเภอท่าลี่ปีละประมาณ 50 ล้านบาท คือ หน่อไม้ จึงทำให้มีเกษตรกรในบางพื้นที่ของอำเภอท่าลี่หันมาปลูกไม้ไผ่ในพื้นที่ตนเอง ซึ่งทำให้เพิ่มผลผลิตและรายได้จากหน่อไม้ให้กับครอบครัวยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังลดปัญหาการเข้าแย่งชิงผลผลิตของหน่อไม้ในป่า

จากการลงพื้นที่ ผู้ผลิตหน่อไม้ต้มสุกมีความเข้มแข็งในด้านการผลิต มีการรับคำสั่งซื้อแต่ละครั้งจำนวนมาก แต่ปัญหาที่พบ คือ ผู้ผลิตไม่สามารถวิเคราะห์ความคุ้มค่าของการลงทุนและไม่สามารถคำนวณต้นทุนที่แท้จริงได้ว่าราคาของผลิตภัณฑ์ที่กำหนดจะคุ้มค่างบกับเงินทุนที่ได้ลงทุนไปหรือไม่ แนวทางการที่จะลดต้นทุนอย่างไร เนื่องจากไม่มีความรู้และความสามารถในการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของการลงทุน และคำนวณต้นทุนที่แท้จริง ผู้ผลิตใช้วิธีประมาณการค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิต ส่งผลให้มีการคำนวณต้นทุนการผลิตหน่อไม้ต้มสุกไม่ถูกต้อง (พิกุล พงษ์กลาง, 2561)

ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการวิเคราะห์ต้นทุน และผลตอบแทนเพื่อประเมินความคุ้มค่าทางการเงินในกระบวนการผลิตหน่อไม้ต้มสุกมามั้ยให้กับชุมชน เพื่อนำไปวางแผนในการผลิต วางแผนทางการลงทุนให้กับชุมชนสามารถช่วยให้คนในชุมชนตัดสินใจว่าควรลงทุนผลิตหรือไม่ และกระบวนการผลิตอย่างไรเพื่อให้ได้ผลตอบแทนสูงสุด

เพื่อให้แน่ใจว่าเป็นการลงทุนที่คุ้มค่า เป็นการช่วยเสริมและเพิ่มรายได้ให้ครอบครัว ชุมชนมีชีวิตที่ดี พอเพียง เรียบง่าย อยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์

1. เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนสำหรับผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มอนามัย
2. เพื่อประเมินความคุ้มค่าทางการเงินในกระบวนการผลิตหน่อไม้ต้มอนามัยในระยะยาว

แนวคิดทฤษฎีและกรอบแนวคิด

ในการลงทุนโครงการหรือกิจกรรมใดๆ ขององค์กรให้มีความสอดคล้องและคุ้มค่าต่อทรัพยากรที่มีอยู่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพิจารณาถึงกรอบแนวคิด เพื่อการตัดสินใจต่อสิ่งที่ต้องลงทุนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีแนวคิดในการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของการผลิต ดังนี้

1. แนวคิดต้นทุนในการผลิต ความหมายของต้นทุน (Costs) หมายถึง มูลค่าของทรัพยากรที่สูญเสียไปเพื่อให้สินค้าหรือบริการโดยมูลค่านั้นจะต้องสามารถวัดได้เป็นหน่วยเงินตราซึ่งเป็นระดับราคา ลักษณะของการลดลงในสินทรัพย์ หรือเพิ่มขึ้นในหนี้สิน ต้นทุนที่เกิดขึ้นอาจจะให้ประโยชน์ในปัจจุบันหรืออนาคตก็ได้ เมื่อต้นทุนใดที่เกิดขึ้นแล้วและกิจการได้ใช้ประโยชน์ได้ทั้งสิ้นแล้ว ต้นทุนนั้นก็จะถือเป็นค่าใช้จ่าย (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ และดวงมณี โกมารทัต, 2554) ดังนั้นค่าใช้จ่ายจึงหมายถึงต้นทุนที่ได้ให้ประโยชน์และกิจการได้ใช้ประโยชน์ทั้งหมดไปแล้วในขณะนั้น และสำหรับต้นทุนที่กิจการสูญเสียไปแต่จะให้ประโยชน์แก่กิจการในอนาคตเรียกว่าสินทรัพย์ อีกความหมายหนึ่งของต้นทุน หมายถึง ทรัพยากรที่ต้องเสียไป เพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ในรูปของสินทรัพย์หรือบริการ และจะใช้ประโยชน์ในอนาคต เช่น ต้นทุนของอาคารที่ยังเหลืออยู่หลังจากหักค่าเสื่อมราคาในงวดนั้น ๆ ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้าที่เหลืออยู่หลังจากตัดเป็นค่าใช้จ่ายในส่วนที่บริการคุ้มครองแล้วในงวดปัจจุบัน สินค้าคงเหลือที่ยังไม่ได้จำหน่ายออกไปเป็นต้น ต้นทุนที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์เหล่านี้จะแสดงเป็นสินทรัพย์อยู่ในงบดุล ณ วันสิ้นงวด (มนวิภา ผดุงสิทธิ์, 2557) ดังนั้น ในงานวิจัยจึงให้ความหมายของคำว่า ต้นทุนการผลิต หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มอนามัย ซึ่งจะก่อให้เกิดรายได้ในภายหลัง ต้นทุนการผลิตประกอบด้วย ต้นทุนวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มอนามัย ค่าแรงงานทางตรงในการผลิตผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มอนามัยและค่าใช้จ่ายในการผลิตผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มอนามัย

การจำแนกต้นทุนตามส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ ส่วนประกอบของต้นทุนที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มอนามัย ประกอบด้วย

1) ต้นทุนคงที่ (Fixed Cost: FC) ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่ไม่เปลี่ยนแปลงตามปริมาณการผลิต ไม่ว่าจะผลิตมากหรือน้อย หรือไม่ผลิตก็ตาม หน่วยผลิตจะมีต้นทุนประเภทนี้เท่าเดิม หรือเป็นค่าใช้จ่ายในการลงทุนเริ่มต้น ส่วนใหญ่ประกอบด้วย สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน เช่น เครื่องจักร เตาประหยัดพลังงาน และค่าอุปกรณ์การผลิต เป็นต้น ซึ่งเป็นการลงทุนระยะยาว

2) ค่าเสื่อมราคา ค่าใช้จ่ายที่หักจากมูลค่าของสินทรัพย์ที่กิจการใช้ประโยชน์เนื่องจากสินทรัพย์ประเภทอาคาร อุปกรณ์ เครื่องจักร รถยนต์ เป็นสินทรัพย์ที่มีไว้ใช้งานระยะยาวและจะมีราคาสูง จึงมีการประมาณประโยชน์จากสินทรัพย์เหล่านี้เฉลี่ยเป็นค่าใช้จ่ายแต่ละงวด เพื่อลดมูลค่าให้เหมาะสมกับราคาปัจจุบัน โดยมีสูตรการคำนวณดังนี้
ค่าเสื่อมราคา (บาทต่อปี) = [มูลค่าสินทรัพย์ (บาท) - ราคาซาก (บาท)] / อายุการใช้งาน (ปี)

โดยสมมติให้มีการกำหนดราคาซาก เท่ากับ ศูนย์ เนื่องจากเมื่อสินทรัพย์หมดสภาพการใช้งาน หน่วยผลิตสามารถนำสินทรัพย์ดังกล่าวไปจำหน่ายในลักษณะแยกเป็นชิ้นส่วนจึงทำให้การคำนวณราคาซากไม่คงที่

3) ต้นทุนผันแปรรวม (Variable Cost: VC) ต้นทุนหรือรายจ่ายที่สามารถเปลี่ยนแปลงตามปริมาณการผลิตสินค้าหรือผลผลิต ถ้าผลิตเป็นจำนวนมากจะเสียต้นทุนมาก ถ้าผลิตจำนวนน้อยก็จะเสียน้อย และถ้าไม่ผลิตก็จะไม่เสีย เช่น ค่าปัจจัยการผลิต ค่าวัตถุดิบ ค่าจ้างแรงงาน ค่าสาธารณูปโภค (ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์) เป็นต้น

3.1) วัตถุดิบ (Materials) วัตถุดิบนับว่าเป็นส่วนประกอบสำคัญของการผลิตสินค้า หรือผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป โดยทั่วไป ซึ่งการจำแนกต้นทุนที่เกี่ยวกับการใช้วัตถุดิบในการผลิตสินค้าอาจจะถูกแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

(1) วัตถุดิบทางตรง (Direct Materials) หมายถึง วัตถุดิบหลักที่ใช้ในการผลิต และสามารถระบุได้อย่างชัดเจนว่าใช้ในการผลิตสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งในปริมาณและต้นทุนเท่าใด รวมทั้งมีลักษณะเป็นวัตถุดิบส่วนใหญ่ และสำคัญที่ใช้ในการผลิตสินค้าชนิดนั้น ๆ เช่น หน่อไม้สด เป็นต้น

(2) วัตถุดิบทางอ้อม (Indirect Materials) หมายถึง วัตถุดิบหรือวัสดุต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยทางอ้อมกับการผลิตสินค้าแต่ไม่ใช่วัตถุดิบหลัก หรือวัตถุดิบส่วนในบางครั้งวัตถุดิบทางอ้อมอาจจะถูกเรียกว่าวัสดุโรงงานซึ่งจะถือเป็นค่าใช้จ่ายการผลิตชนิดหนึ่ง

3.2) ค่าแรงงาน (Labor) ค่าแรงงาน หมายถึง ค่าจ้างหรือผลตอบแทนที่จ่ายให้แก่ลูกจ้าง หรือคนงานที่ทำหน้าที่ในการผลิตสินค้า ซึ่งแรงงานส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชาวบ้านในชุมชนจ่ายในลักษณะตามชิ้นงาน รายวัน โดยการคิดค่าตอบแทนตามอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (สำนักงานแรงงานจังหวัดเลย, 2565) โดยมีเวลาทำงาน 8 ชั่วโมงต่อวัน ค่าแรงงานจะจำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ

(1) ค่าแรงงานทางตรง (Direct Labor) หมายถึง ค่าแรงงานต่าง ๆ ที่จ่ายให้แก่คนงาน หรือลูกจ้างที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการผลิตผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มอนามัย ซึ่งจะมีจำนวนค่าแรงงานที่มีจำนวนมาก ถือเป็นค่าแรงงานส่วนสำคัญในการแปรรูปวัตถุดิบหน่อไม้สด ให้เป็นสินค้าสำเร็จรูปหรือผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มอนามัย ประเภทต่าง ๆ

(2) ค่าแรงงานทางอ้อม (Indirect Labor) หมายถึง ค่าแรงงานของบุคคลที่ทำหน้าที่สนับสนุนการผลิตซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าโดยตรง เช่น เงินเดือนพนักงานทำความสะอาด ตลอดจนต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ที่กิจการออกให้แก่คนงาน เช่น ค่าภาษีที่ออกให้ลูกจ้าง สวัสดิการต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งค่าแรงงานทางอ้อมเหล่านี้จะถือเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายในการผลิต

3.3) ค่าใช้จ่ายการผลิต หมายถึง ค่าใช้จ่ายชนิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มอนามัย ซึ่งนอกเหนือจากวัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง ประกอบด้วย วัตถุดิบทางอ้อม ค่าแรงงานทางอ้อม ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ ค่าแก๊สหุงต้ม เป็นต้น

3.4) ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการขายและการบริหารงาน ได้แก่ ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าขนส่งออก ค่านายหน้า ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงในการขนส่งสินค้า เป็นต้น

2. หลักการแนวคิดเกี่ยวกับผลตอบแทน การลงทุนในธุรกิจนั้น สิ่งที่คุณลงทุนมุ่งหวังจะได้รับการลงทุนในหลักทรัพย์หรือในอสังหาริมทรัพย์ ก็คือ ผลตอบแทนหรืออัตราผลตอบแทนจากการลงทุน อัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุนเป็นเกณฑ์ในการวัดการปฏิบัติงานที่มีความสำคัญมาก เกณฑ์ในการวัดการปฏิบัติงานมีหลายอย่าง เช่น วัดจากการเปลี่ยนแปลงในยอดขายเปลี่ยนแปลงในกำไร หรือวัดจากผลผลิตที่ได้การวัดแต่ละอย่างมิได้เป็นเกณฑ์วัดที่สมบูรณ์ถ้ายอดขายเพิ่มแสดงว่าการปฏิบัติงานทำได้ดี แต่การเพิ่มขึ้นของยอดขายอาจเป็นผลให้เสียค่าใช้จ่ายสูง เช่น เสียส่วนลดสูงหรือเกิดจากการลดราคา ดังนั้น เกณฑ์การวัดที่ดีควรวัดจากกำไร ซึ่งเป็นปัญหาอีกว่ากำไรมากหรือน้อยเปรียบเทียบจากอะไร ทางหนึ่งที่ทำให้เราทราบถึงภาวะในการหากำไรของบริษัท ก็คือ การเปรียบเทียบกำไรที่หาได้กับขนาดของเงินที่ลงทุน ดังนั้น วิธีการวัดการปฏิบัติงานของธุรกิจด้วยกำไรสุทธิต่อเงินลงทุนในสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้จึงเป็นวิธีที่ใช้ได้ดี และใช้กันอย่างกว้างขวาง (เพชร ชุมทรัพย์, 2554) ในการวิจัยนี้ในส่วน of ผลตอบแทน ใช้วิธีการวิเคราะห์ผลตอบแทน ดังนี้ 1) อัตรากำไรสุทธิต่อต้นทุน หมายถึง อัตราส่วนเปรียบเทียบระหว่างกำไรสุทธิที่เกิดขึ้นหลังจากหักค่าใช้จ่ายต่าง ๆ แล้วเทียบกับต้นทุนทั้งสิ้นอัตราผลตอบแทนนั้นเป็นการตัดสินใจโดยประเมินถึงรายได้แล้ว

ผลกำไรที่มีความสัมพันธ์กันกับระดับและแหล่งที่มาของเงินทุน โดยใช้การวิเคราะห์อัตราส่วนเพื่อการประเมินค่าอัตราผลตอบแทน (เบญจมาศ อภิสิทธิ์ภิญโญ, 2557)

การวิเคราะห์รายได้ (Revenue) คำนวณจากจำนวนผลผลิตที่สามารถจำหน่ายได้และราคาจำหน่ายผลิตภัณฑ์

ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า การวิเคราะห์ช่วยในการสะท้อนข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนที่เกิดขึ้นในอดีตถึงปัจจุบันเพื่อเป็นข้อมูลที่เกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับการประเมินโครงการในอนาคต (Wheatley, 2010)

3. หลักการ แนวคิด เกี่ยวกับความคุ้มค่า การวิเคราะห์ความคุ้มค่าการลงทุนด้วยการวิเคราะห์ Cost-Benefit Analysis คือ เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ที่ช่วยในการตัดสินใจในการลงทุนโครงการ (Patience S., 2017 และ BUMBESCU S. Simona & VOICULESCU A., 2014) ประกอบด้วย

3.1 มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิของโครงการ Net Present Value: NPV คือ ผลต่างระหว่างมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดรับสุทธิที่ได้รับคาดว่าจะได้รับในแต่ละปี ตลอดอายุของโครงการกับมูลค่าปัจจุบันของเงินที่จ่ายออกไป ณ อัตราลดค่า (Discount rate) หรือค่าของทุน (Cost of Capital) การคำนวณหามูลค่าปัจจุบันสุทธิจะต้องทราบข้อมูลดังนี้ กระแสเงินสดจ่ายลงทุนสุทธิ กระแสเงินสดรับสุทธิรายปีตลอดอายุโครงการ ระยะเวลาของโครงการ อัตราลดค่าหรือค่าของทุนของธุรกิจ

3.2 อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ Internal Rate of Return: IRR คือ อัตราผลตอบแทนของโครงการที่กำลังพิจารณา โดยคำนวณอัตราลดค่า (Discount rate) ที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะต้องจ่ายในการลงทุนเท่ากับมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสด ที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินการตลอดอายุโครงการ ซึ่งอาจสรุปได้ว่า IRR หมายถึง อัตราส่วนลดที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันของผลประโยชน์เท่ากับมูลค่าปัจจุบันของค่าใช้จ่าย ซึ่งในที่นี้การกำหนดอัตราคิดลด (Discount Rate) กำหนดใช้ค่าเฉลี่ยอัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์เรียกเก็บจากลูกค้ารายใหญ่ (Minimum Loan Rate: MLR) และค่าเฉลี่ยอัตราเงินเฟ้อย้อนหลัง 5 ปี ของธนาคารแห่งประเทศไทย (2565) ซึ่งเท่ากับ 4.44% ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จะใช้อัตราคิดลด (r) ร้อยละ 4.44 สำหรับการวิเคราะห์ทุกโครงการ โดยมีเกณฑ์การพิจารณาคือผลิตภัณฑ์นั้นจะมีความคุ้มค่าก็ต่อเมื่อ $NPV > 0$ และ $IRR > r$

3.3 ระยะเวลาคืนทุน Payback Period: PB คือ ระยะเวลา (เป็นจำนวนปี/เดือนหรือวัน) ที่กระแสเงินสดจากโครงการสามารถชดเชยกระแสเงินสดจ่ายลงทุนสุทธิตอนเริ่มโครงการพอดี เนื่องจากโครงการที่ขอรับการสนับสนุนจะมีลักษณะการลงทุนเพียงครั้งเดียวในปีแรก และให้ผลตอบแทนที่เท่ากันทุกปี หรือจะหมายถึงเวลาที่ผลตอบแทนสุทธิจากการดำเนินการ (Net Cash Inflow) มีค่าเท่ากับค่าใช้จ่ายในการลงทุนของโครงการ (Investment Costs) พอดี วิธีการนี้พิจารณาถึงจำนวนปีที่จะได้รับผลตอบแทนคุ้มกับเงินลงทุน ถ้าโครงการมีระยะเวลาคืนทุนเร็วถือว่าเป็นโครงการที่ดีเพราะมีความปลอดภัยจากความไม่แน่นอนที่อาจจะเกิดขึ้น

3.4 การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Breck Even Point) คือ การคำนวณหาปริมาณผลผลิตที่จะทำให้รายรับเท่ากับต้นทุนพอดี หรือเป็นจุดที่บอกให้ทราบว่าผู้ผลิตควรจะผลิตและขายสินค้าเป็นจำนวนเท่าไรจึงจะคุ้มทุน สามารถคำนวณจากสูตร $BEP = FCP - AVC$ กำหนดให้ BEP คือ ปริมาณการผลิตที่จะคุ้มทุน FC คือ ต้นทุนคงที่ P คือ ราคาต่อหน่วย และ AVC คือ ต้นทุนผันแปรต่อหน่วย

ดังนั้นในงานวิจัยจึงให้ความหมายของคำว่าความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตผลิตภัณฑ์หอไม้ต้มอนามัย เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและมีประโยชน์สูงสุดตามวัตถุประสงค์ที่กิจการกำหนดไว้ โดยวัดจากระยะเวลาคืนทุน (PB) อัตราผลตอบแทนทางการบัญชี (ARR) มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) อัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) จุดคุ้มทุน (BEP)

สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม กล่าวว่า ความเป็นไปได้ในการลงทุนเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการลงทุนธุรกิจ โดยมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ หรือ NPV ค่าอัตราผลตอบแทนภายใน หรือ IRR เกินเกณฑ์การตัดสินใจทั้งหมดรวมถึงมีระยะเวลาคืนทุนที่เร็วอีกด้วย (ปณณพลวัชร เพชรวารี, 2565)

4. ขั้นตอนการผลิตหน่อไม้ต้มอนามัย

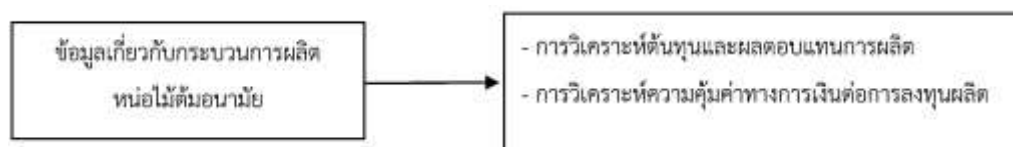
ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับขั้นตอนในการผลิตหน่อไม้ต้มอนามัย โดยสามารถสรุปเป็นขั้นตอน ดังนี้

ภาพที่ 1 ขั้นตอนการผลิตหน่อไม้ต้มอนามัย

จากแนวคิด ทฤษฎี และการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต ผลตอบแทน และเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางการเงิน ทางผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัยเพื่อประเมินความคุ้มค่าทางการเงินของผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มอนามัย อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย ดังนี้

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการดำเนินการวิจัยความคุ้มค่าทางการเงินของผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มอนามัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ด้านประชากร คือ ประชาชนครอบคลุมพื้นที่ 6 ตำบลของอำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย ได้แก่ ตำบลน้ำแคม, ตำบลโคกใหญ่, ตำบลอาฮี, ตำบลหนองผือ, ตำบลน้ำพูน และตำบลท่าลี่ รวมทั้งสิ้น 112 ครัวเรือน 351 คน (Thai People Map and Analytics Platform, 2021) และด้านกลุ่มตัวอย่าง คัดเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง คือ กลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นผู้ผลิตหน่อไม้ต้มสุก จำนวน 80 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือวิจัยที่สำคัญ คือ การสัมภาษณ์แบบเชิงโครงสร้าง (Structured Interview) ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยได้ทำการเตรียมข้อคำถามมาใช้ในการสัมภาษณ์ แต่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ได้พูดประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัย ประกอบด้วย 4 ส่วนดังนี้ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยการผลิต ค่าใช้จ่ายในการลงทุนและต้นทุนการผลิต ผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มสุก ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับราคาขาย ยอดขายและผลตอบแทนของการผลิตผลิตภัณฑ์ผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้ม ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะ ผ่านการตรวจสอบของเครื่องมือด้วยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ด้วยการ

วิเคราะห์ค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) เพื่อวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถาม โดยมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ถูกต้อง เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.98

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มประชาชนที่ผลิตหน่อไม้ต้มสุกตลอดการดำเนินงานในชุมชนเป็นระยะเวลา 1 ปี ระหว่างเดือน เม.ย. 2565-เม.ย. 2566 โดยใช้วิธีการเก็บ แบ่งได้เป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้ คือการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิ โดยข้อมูลทุติยภูมิรวบรวมข้อมูลจากที่มีผู้ศึกษาไว้แล้วในรูปแบบข้อมูลบริบทพื้นที่ (สำนักงานเกษตรอำเภอท่าลี่, 2565) เอกสารต่าง ๆ จากบทความ วิทยานิพนธ์และสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สำหรับข้อมูลปฐมภูมิของการศึกษานี้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน และสร้างผลิตภัณฑ์ต้นแบบ แบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้าง เพื่อสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการผลิต ได้แก่ ปัจจัยการผลิต ต้นทุนการผลิต ราคา ยอดขาย เป็นต้น ซึ่งการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพทำให้ข้อมูลที่ได้มีความน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความถูกต้อง โดยการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation Method)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชาชนที่ผลิตหน่อไม้ต้มสุกครอบคลุมพื้นที่ 6 ตำบลของอำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย ต้นทุนในการผลิตหน่อไม้ต้มสุก ค่าใช้จ่ายในการลงทุน และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ใช้ในการผลิตหน่อไม้ต้มสุก วิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุนผลิตหน่อไม้ต้มสุก ระยะคืนทุน (Payback Period) มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value: NPV) อัตราผลตอบแทนจากโครงการลงทุน (Internal rate of return: IRR) จุดคุ้มทุน (Breck Even Point: BEP)

ผลการศึกษา

จากการศึกษาความคุ้มค่าทางการเงินของผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มอนามัย อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย สามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. วิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนสำหรับผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มอนามัย ด้านต้นทุน จากการเก็บรวบรวมข้อมูลการผลิตหน่อไม้ต้มอนามัย ต้นทุนส่วนใหญ่เป็นค่าเครื่องจักร ค่าหน่อไม้ซึ่งเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิต ค่าแรงงาน ค่าบรรจุภัณฑ์ที่ได้ออกแบบใหม่ ค่าสาธารณูปโภค ค่าอุปกรณ์การผลิต และค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ ตามลำดับดังแสดงในตารางที่ 1 และ 2

ตารางที่ 1 แสดงค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตและค่าเสื่อมราคาของเครื่องจักร

ลำดับที่	รายการ	ราคา/ หน่วย	จำนวน ที่ใช้	จำนวนเงิน ทั้งสิ้น(บาท)	อายุการ ใช้งาน (ปี)	ค่าเสื่อม ราคา (บาท)
1	เครื่องบรรจุสุญญากาศ	15,000 บาท	1 เครื่อง	15,000	5	3,000
2	เตาประหยัดพลังงาน	10,000 บาท	1 เครื่อง	10,000	5	2,000
3	อุปกรณ์การผลิต (ภาชนะ)	5,000 บาท	1 หน่วย	5,000	5	1,000
รวมทั้งสิ้น		30,000		30,000		6,000

จากตารางที่ 1 การคำนวณแสดงสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนกำหนดอายุโครงการ 5 ปี สินทรัพย์ที่ได้จัดหามาลงทุนตั้งแต่ปี 2565 พบว่า ค่าใช้จ่ายในการลงทุน มีค่าเท่ากับ 30,000 บาท ค่าเสื่อมราคาต่อปีของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนมีค่าเท่ากับ 6,000 บาท

ตารางที่ 2 แสดงต้นทุนในการผลิตและปัจจัยการผลิต

ลำดับที่	รายการ	ราคา/ หน่วย	หน่วย	จำนวนที่ ใช้	จำนวนเงินทั้งสิ้น (บาท)
หมวดวัตถุดิบ					
1	หน่อไม้สด	10	บาท/กก.	10,000 กก.	100,000
หมวดบรรจุภัณฑ์					
1	บรรจุภัณฑ์	370	บาท/กป.	100 กป.	37,000
2	ฉลาก	3	บาท/ชิ้น	100 ชิ้น	300
หมวดค่าแรงงาน					
1	ค่าแรงงาน (8ชม.)	300	บาท/วัน	300 วัน	90,000
ค่าสาธารณูปโภคและอื่นๆ					
1	ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ ค่าแก๊สหุงต้ม คิดเป็นร้อยละ 30 ของค่าวัตถุดิบ				30,000
หมวดค่าดำเนินการ					
1	ค่าบำรุงรักษาเครื่องจักร คิดเป็นร้อยละ 10 ของราคาเครื่องจักร				2,500
รวมทั้งสิ้น					259,900

จากตารางที่ 2 การคำนวณต้นทุนในการผลิตและปัจจัยการผลิต พบว่า ใช้หน่อไม้สด จำนวน 10,000 กิโลกรัม ๆ ละ 10 บาท คิดเป็นจำนวนเงิน 100,000 บาท บรรจุภัณฑ์และฉลาก คิดเป็นจำนวนเงิน 37,300 บาท ค่าแรงงาน โดยมีเวลาทำงาน 8 ชั่วโมงต่อวัน คิดเป็นจำนวนเงิน 90,000 บาท ค่าสาธารณูปโภค คิดเป็นร้อยละ 30 ของค่าวัตถุดิบ คิดเป็นจำนวนเงิน 30,000 บาท ค่าบำรุงรักษาเครื่องจักร คิดเป็นร้อยละ 10 ของราคาเครื่องจักร คิดเป็นจำนวนเงิน 2,500 บาทด้านผลตอบแทน จากการเก็บรวบรวมข้อมูลการผลิตหน่อไม้ต้มอนามัย มีรายได้ต่อปีจากการผลิตหน่อไม้ต้มอนามัย เท่ากับ 500,000 บาท ราคาขาย/หน่วย 50 บาทต่อถุง จำนวนที่สามารถขายได้ เท่ากับ 10,000 ถุง ซึ่งพบว่า ต้นทุนรวม เป็นจำนวนเงิน 265,800 บาท มีต้นทุนคงที่ เป็นจำนวนเงิน 8,500 บาท ประกอบด้วย ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิต เท่ากับ 6,000 บาท ค่าบำรุงรักษาเครื่องจักร เท่ากับ 2,500 บาท ต้นทุนผันแปร เป็นจำนวนเงิน 257,300 บาท ประกอบด้วย ค่าวัตถุดิบ เท่ากับ 100,000 บาท ค่าบรรจุภัณฑ์ เท่ากับ 37,300 บาท ค่าแรงงาน เท่ากับ 90,000 บาท และค่าสาธารณูปโภค เท่ากับ 30,000 บาท ดังนั้น จากข้อมูลการคำนวณซึ่งหากลงทุนผลิตหน่อไม้ต้มอนามัย จำนวน 10,000 กิโลกรัม จะมีต้นทุนเฉลี่ยต่อถุงๆ ละ 26.58 บาท จะต้องจำหน่ายให้ได้จำนวน 1,236.09 ถุง จึงจะคุ้มทุน รายละเอียดแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน

รายการ	ราคาขาย/ถุง	จำนวนขายเฉลี่ย/ปี	รายได้ต่อปี
หน่อไม้ต้มพาสเจอร์ไรซ์	50 บาท	10,000 ถุง	500,000 บาท
รวมทั้งสิ้น			500,000 บาท
ต้นทุนคงที่ (TFC)			8,500 บาท
ต้นทุนผันแปร (TVC)			257,300 บาท
ต้นทุนรวม (TC)			265,800 บาท
ต้นทุนรวมเฉลี่ย (AC)			26.58 บาท
ต้นทุนคงที่เฉลี่ย (AFC)			0.85 บาท
ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย (AVC)			25.73 บาท
จุดคุ้มทุน (BEP)			1,236.09 ถุง

2. ความคุ้มค่าทางการเงิน จากการเก็บข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทน สามารถนำมาวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางการเงินโดยใช้ ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period: PB) มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value: NPV) และอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (Internal Rate of Return: IRR) เป็นเครื่องมือทางการเงิน ดังนี้

ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period: PB) การคำนวณหาระยะเวลาคืนทุนจากกระแสเงินสดรับสุทธิตั้งแต่ปีที่ 1 เป็นต้นไปของการผลิตหน่อไม้ต้มอนามัย พบว่า มีระยะเวลาคืนทุนประมาณ 0.13 ปี หรือ 2 เดือน

มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value: NPV) เป็นการคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของโครงการลงทุนในการผลิตหน่อไม้ต้มอนามัย โดยกำหนดอัตราคิดลดคือค่าเฉลี่ยอัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์เรียกเก็บจากลูกค้ารายใหญ่ (Minimum Loan Rate: MLR) และค่าเฉลี่ยอัตราเงินเฟ้อ ย้อนหลัง 5 ปี ของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งเท่ากับ 4.44% มีผลการวิเคราะห์มูลค่าปัจจุบันเท่ากับ 999,853,85 บาท อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (Internal Rate of Return: IRR) เป็นการคำนวณหาผลตอบแทนจากการผลิตหน่อไม้ต้มอนามัย ผลการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนเท่ากับ 781% ซึ่งมากกว่าอัตราคิดลด แสดงว่าการผลิตหน่อไม้ต้มอนามัยมีความคุ้มค่าทางการเงิน รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงการประเมินการลงทุน

ปีที่	รายรับ(บาท)	ต้นทุน(บาท)	กระแสเงินสด รับสุทธิ (บาท)	Discount Rate 4.44%	มูลค่าปัจจุบัน เงินสดรับสุทธิ	กระแสเงินสดสะสม
0	0	30,000.00	-30,000.00	1.00	-50,000.00	-50,000.00
1	500,000.00	265,800.00	234,200.00	0.96	224,243.58	194,243.58
2	500,000.00	265,800.00	234,200.00	0.92	214,710.44	408,954.03
3	500,000.00	265,800.00	234,200.00	0.88	205,582.57	614,536.60
4	500,000.00	265,800.00	234,200.00	0.84	196,842.76	811,379.36
5	500,000.00	265,800.00	234,200.00	0.80	188,474.49	999,853.85
PB						0.13 ปี หรือ 2เดือน
NPV						999,853.85
IRR						781%

อภิปรายผล

การศึกษาความคุ้มค่าทางการเงินของผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มอนามัย พบว่า ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนสำหรับผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มอนามัย โดยมีการจัดหาสินทรัพย์มาลงทุนเป็นเครื่องจักรที่มีอายุการใช้งาน 5 ปี คิดเป็นมูลค่าการลงทุน เท่ากับ 30,000 บาท ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรต่อปี เท่ากับ 6,000 บาท และค่าบำรุงรักษามีมูลค่าเท่ากับ 2,500 บาท ต้นทุนรวม เป็นจำนวนเงิน 265,800 บาท ประกอบด้วย ต้นทุนคงที่ เป็นจำนวนเงิน 8,500 บาท และต้นทุนผันแปร เป็นจำนวนเงิน 257,300 บาท ด้านผลตอบแทน รายได้ต่อปีจากการผลิตหน่อไม้ต้มอนามัย เท่ากับ 500,000 บาท ราคาขายต่อหน่วย 50 บาทต่อถุง ดังนั้น จากข้อมูลการลงทุนผลิตหน่อไม้ต้มอนามัย จำนวน 10,000 กิโลกรัม จะมีต้นทุนเฉลี่ยต่อถุง ๆ ละ 26.58 บาท จะต้องจำหน่ายให้ได้จำนวน 1,236.09 ถุง จึงจะคุ้มทุน Bodie et al., 2007; Ross et al., 2015; Wheatley, 2010 กล่าวว่า การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงิน เริ่มจากระบุ ต้นทุนและผลประโยชน์ของโครงการ การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินต่างจากการวิเคราะห์ทาง เศรษฐศาสตร์ตรงที่ว่าการวิเคราะห์ทางการเงินมองว่าถ้าเงินออกเป็นต้นทุน ส่วนเงินเข้าถือเป็นประโยชน์และเป็น การศึกษาประเด็นที่เป็นประโยชน์ทางตรงเท่านั้น แต่ในส่วนเศรษฐศาสตร์จะมีการวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นการระบุต้นทุนและผลตอบแทนทั้งทางตรงและทางอ้อมของกิจกรรม หรือโครงการที่ได้จัดทำ ขึ้นตอนในการวิเคราะห์ต้นทุน และผลตอบแทนทางการเงินจะเริ่มจากการกำหนดโครงการ และระบุความสำคัญว่าการ วิเคราะห์ดังกล่าวมีความสำคัญอย่างไร จากนั้นจะเป็นการระบุต้นทุนและประโยชน์ทางตรง ขึ้นต่อไปคือการเลือกใช้ เกณฑ์การตัดสินใจเพื่อการลงทุน

ประเมินความคุ้มค่าทางการเงินในกระบวนการผลิตหน่อไม้ต้มอนามัยในระยะยาว พบว่า ระยะเวลาคืนทุนจาก กระแสเงินสดรับสุทธิตั้งแต่ปีที่ 1 เป็นต้นไปของการผลิตหน่อไม้ต้มอนามัย ประมาณ 0.13 ปี หรือ 2 เดือน มูลค่า ปัจจุบันสุทธิ เท่ากับ 999,853.85 บาท อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนเท่ากับ 781% ซึ่งมากกว่าอัตราคิดลด แสดงว่า การผลิตหน่อไม้ต้มอนามัยมีความคุ้มค่าทางการเงิน แสดงให้เห็นว่าผลิตภัณฑ์เหล่านี้สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชน ทำได้ได้อย่างยั่งยืน โดยการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพสูงและสามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นไปตามผลการวิจัยของพวงทอง วังราษฎร์ และสายทิพย์ ทรัพย์มี (2562) การวิเคราะห์ความคุ้มค่าของผลิตภัณฑ์ หมอนใบชา พบว่า กลุ่มหมอนใบชาทำการผลิตผลิตภัณฑ์หมอนใบชา 14 ประเภท ด้านต้นทุนการผลิตมีต้นทุนการ ผลิตผลิตภัณฑ์หมอนใบชาทั้งหมดต่อปี เท่ากับ 69,322.10 บาท และด้านผลตอบแทน มีรายได้จากการจำหน่ายรวม 104,020 บาทต่อปี มีกำไรสุทธิต่อปี เท่ากับ 31,097.94 บาท และอัตรากำไรสุทธิต่อต้นทุนการผลิต เท่ากับ 44.86% ด้านการวิเคราะห์ผลตอบแทนความคุ้มค่าโครงการลงทุน ในระยะเวลา 10 ปี ด้วยอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 7 พบว่า โครงการผลิตผลิตภัณฑ์หมอนใบชาของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน มีระยะเวลาคืนทุนของโครงการเท่ากับ 3 เดือน 5 วัน มูลค่า ปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิของโครงการเท่ากับ 515,964.88 บาท อัตราผลตอบแทนโครงการลงทุนเท่ากับร้อยละ 154.57 นอกจากนี้ สาวิณี เมกะ, สมวรรธ ธนศรีพนิชชัย, พัทธภากรณ แสงทามาตย์ และคมกริช สนิทชน, (2566) ได้แสดงผลการศึกษาในด้านการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการลงทุนของการผลิตผ้ามัดหมี่ย้อมครามว่า กิจกรรมของกลุ่มทอผ้ามัดหมี่ย้อมครามบ้านดงยาง-พรพิบูลย์มีความคุ้มค่าในการลงทุน โดยพิจารณาได้จากมูลค่า ปัจจุบันสุทธิที่มีค่าเป็นบวกและอัตราผลตอบแทนภายในที่มีค่ามากกว่า มีอัตราที่สูงกว่าค่าเสียโอกาสของเงินทุน โดยใช้ เงินลงทุนไม่มากนักมีความสามารถในการคืนทุนได้ในระยะเวลาไม่เกิน 2 ปี สร้างรายได้สุทธิเฉลี่ยต่อปีประมาณ 21,797-84,766 บาทต่อปีต่อครัวเรือน กล่าวได้ว่า สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนได้อย่างชัดเจน และPatience, S. (2017) ระบุว่าถ้าผู้ผลิตให้ความสำคัญกับทุกกระบวนการผลิต ส่งผลให้เกิดการพัฒนาการผลิตสามารถสร้าง ผลตอบแทนจากการลงทุน และทำให้เศรษฐกิจของผู้ประกอบการดีขึ้น ซึ่งจากการวิจัยเห็นได้ว่า ต้นทุนการผลิต ส่วนใหญ่มาจากค่าแรงงานทางตรง ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญกับการนำข้อมูลสารสนเทศทางบัญชีมาวางแผนการดำเนินงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ส่งผลให้มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อมูลที่ได้ช่วยให้ผู้ผลิตในชุมชนสามารถเข้าใจต้นทุนที่แท้จริงในการผลิตหน่อไม้ต้มอนามัย และสามารถประเมินผลตอบแทนทางการเงินได้อย่างแม่นยำ ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่สำคัญในการวางแผนและตัดสินใจลงทุนในระยะยาว
2. การศึกษานี้ช่วยเป็นแนวทางในการลดต้นทุนการผลิตในแต่ละขั้นตอน ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการผลิต ทำให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพสูงขึ้นสร้างรายได้ที่ยั่งยืนกับคนในชุมชน ทำให้ชุมชนมีชีวิตที่ดีขึ้นและอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิเคราะห์ความอ่อนไหวด้านราคา (Sensitivity) เพื่อให้เป็นข้อมูลตัดสินใจ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของราคาวัตถุดิบ
2. ควรทำการตรวจสอบวิเคราะห์ข้อมูลโภชนาการของผลิตภัณฑ์กลุ่มอาหารเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนและ/หรือยกระดับคุณภาพผลิตภัณฑ์ตามเกณฑ์มาตรฐาน เช่น มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.), มาตรฐานระบบการผลิตตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายอาหาร (อย.) เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2565). เครื่องชี้วัดเศรษฐกิจมหภาคของไทย. สืบค้นเมื่อ 31 ตุลาคม 2565 จาก <https://app.bot.or.th/>
- เบญจมาศ อภิสิทธิ์ภิญโญ. (2557). การบัญชีเพื่อการจัดการ. นครราชสีมา: แพนด้าเลิร์นนิ่งบุ๊ก.
- ปณณพลวัชร เพชรวาริ. (2565). การวิเคราะห์ความคุ้มค่าการลงทุนธุรกิจขนส่งสินค้า ในเขตจังหวัดนนทบุรี. การค้นคว้าอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- พวงทอง วังราษฎร์ และสายนที ทรัพย์มี. (2562). การวิเคราะห์ความคุ้มค่าของผลิตภัณฑ์หมอนใบชา. วารสารบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ ราชชมคล้านนา, 7(1), 94-106.
- พิกุล พงษ์กลาง. (2561). ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์โครงสร้างต้นทุนการผลิตข้าวของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว ตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่. วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต, 5(2), 240-259.
- เพชร ชุมทรัพย์. (2554). การวิเคราะห์งบการเงิน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มนวิกา ผดุงสิทธิ์. (2557). การบัญชีเพื่อการจัดการ. กรุงเทพฯ: ฟิสิกส์เซ็นเตอร์.
- วันสนั่น ังวตชัย. (2562). การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกหอมแดง ในพื้นที่อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 13(3), 118-123.
- สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ และดวงมณี โกมารทัต. (2554). การบัญชีต้นทุน 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
- สุภาวดี สังข์วรรณ. (2563). โครงการสำรวจศึกษาการจัดการและการใช้ประโยชน์จากไม้. กรุงเทพฯ: กองทุนประสานงานโครงการพระราชดำริและโครงการพิเศษ (กปร.).
- สาวิณี เมกะ, สมวรร ธนศรีพนิชชัย, พัทธภรณ์ แสงทามาศ และคมกริช สนิทชน. (2566). การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินของผลิตภัณฑ์ชุมชนผ้ามัดหมี่ย้อมคราม บ้านดงยาง-พรพิบูลย์. วารสารเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืน, 5(1), 93-111.
- สำนักงานเกษตรอำเภอท่าลี่. (2565). ข้อมูลทั่วไป. สืบค้นเมื่อ 31 ตุลาคม 2565 จาก <http://thali.loei.doae.go.th/>
- สำนักงานแรงงานจังหวัดเลย. (2565). อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ. สืบค้นเมื่อ 27 กรกฎาคม 2565 จาก <https://loei.mol.go.th/>

Reference

- Bodie, Z. & Kane, A., Marcus A.J. (2007). **Investment**. New York: McGraw-Hill.
- BUMBESCU, S. Simona and VOICULESCU, A. (2014). Cost Benefit Analysis and its Role in investment Projects in Agriculture. **Hyperion Economic Journal**, 4(2). 44-53.
- Patience, S. (2017). Analysis of Costs and Returns of Groundnut Processing in Taraba State, Nigeria. **Journal of Research in Business and Management**, 5(6), 19-26.
- Ross, S., Westerfield, R., Jordan, B. (2015). **Fundamentals of Corporate Finance**. McGraw-Hill Professional.
- Thai People Map and Analytics Platform, (2021). **Poverty household numbers**. Retrieved April 5, 2022. from: <https://www.tpmap.in.th/2564/42> (in Thai).
- Wheatley, D. (2010). **CBA Builder Simple and Advanced Instruction Manual**. Retrieved June 1, 2022, from <http://www.cbabuilder.co.uk/CBABuilder.html>

คณะผู้เขียน

จिरาวดี กายาน

อาจารย์ประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
234 ถ.เลย-เชียงคาน ต.เมือง อ.เมือง จ.เลย
e-mail: jirawadee.kum@lru.ac.th

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรินทร์ธร โดพันธ์

อาจารย์ประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
234 ถ.เลย-เชียงคาน ต.เมือง อ.เมือง จ.เลย
e-mail: warintorn.top@lru.ac.th

วิไลพร ยามขามป้อม

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
234 ถ.เลย-เชียงคาน ต.เมือง อ.เมือง จ.เลย
e-mail: vilaiporn.yak@lru.ac.th